

C/2024/870

2024.2.6.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – További megfontolások az euroövezet gazdaságpolitikájával kapcsolatban (2023)

(saját kezdeményezésű vélemény)

(C/2024/870)

Előadó: **Manthos MAVROMMATIS**

Közgyűlési határozat:	2023.3.23.
Jogalap:	az eljárási szabályzat 52. cikkének (2) bekezdése saját kezdeményezésű vélemény
Illetékes szekció:	„Gazdasági és monetáris unió, gazdasági és társadalmi kohézió” szekció
Elfogadás a szekcióülésen:	2023.10.5.
Elfogadás a plenáris ülésen:	2023.10.25.
Plenáris ülészak száma:	582.
A szavazás eredménye: (mellette/ellene/tartózkodott)	117/0/0

1. Következtetések és ajánlások

1.1. Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB) azt ajánlja, hogy az EKB monetáris politikája továbbra is folyamatosan igazodjon a gazdasági adatokhoz annak érdekében, hogy a 2 %-os inflációs célt középtávon és szilárd alapokon érje el, ugyanakkor kezelje a túlzott szigorítás kockázatát. A túlzott szigorítás elkerülhetetlenül kedvezőtlen következményekkel jár mind a háztartások, mind a vállalkozások számára: ronthatja a hitelek fenntarthatóságát, csökkentheti a hitelhez jutást, és hátráltathatja az éghajlatváltozás elleni küzdelmet célzó beruházásokat.

1.2. Különösen ajánlott, hogy az EKB prudenciális megközelítést alkalmazzon a jelenlegi gazdasági környezetben, ahol a gazdasági növekedés csökkenése több tagállamban a recesszió kockázatával párosul. Az EKB legjobb szakpolitikai irányvonalát azonban igen nehéz előre jelezni, mivel egyre inkább egyensúlyt kell teremteni a tartósan magas infláció csökkentése és a küszöbön álló recesszió elkerülése között, miközben a kulcsfontosságú szakpolitikai területeken továbbra is jelentős a bizonytalanság.

1.3. Az EGSZB támogatja az Európai Bizottság arra irányuló javaslatát, hogy az euroövezet országai hangolják össze költségvetési politikájukat az EKB monetáris politikájával annak érdekében, hogy olyan monetáris politikát valósítsanak meg, amely egy koherens megközelítés keretében képes hatékonyan visszafogni az inflációt.

1.4. Az energiával kapcsolatban az EGSZB rámutat a geopolitikai és az energiaellátással kapcsolatos kockázatok tekintetében fennmaradó bizonytalanságra, mivel az árak minden eddiginél magasabbak maradtak, bár a korábbiakhoz képest kiegyensúlyozottabbnak tűnnek. Az EU-nak ezért fokoznia kell az energiaellátás szélesebb körű diverzifikációja felé vezető utat.

1.5. Az EGSZB aggodalmát fejezi ki a magas infláció miatt, amely 2023-ban várhatóan 5,6 % lesz, különösen pedig az élelmiszer-ágazatban tapasztalható infláció miatt, mivel ebben az ágazatban egyes tagállamokban a verseny nem mindig tűnik élénknek.

1.6. Az EGSZB megjegyzi, hogy az állami támogatásokra vonatkozó ideiglenes kereteknek az Európai Bizottság által már tervezett fokozatos megszüntetése célzottabb, jobb tervezést, hatékonyságot és megfizethetőséget biztosító intézkedésekhez vezetne a belső piac konszolidációjának megőrzése érdekében, tekintettel arra, hogy a tagállamok eltérő kapacitással rendelkeznek az állami támogatások nyújtására.

1.7. Az EGSZB tudomásul veszi az Ecofin Tanácsnak az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló ajánlását, amely szerint a jelenlegi helyzetben „a keresletet ösztönző, széles körű költségvetési expanzió tovább fokozná az inflációs nyomást”. A költségvetési politikákat ezért megfelelően differenciálni kell a tagállamok között, tekintettel államháztartásuk eltérő helyzetére.

1.8. Az EGSZB rámutat arra, hogy célzott költségvetési intézkedésekkel kell támogatni a kiszolgáltatott helyzetben lévő személyeket és vállalkozásokat, különösen a munkahelyek és a humán tőke megőrzése szempontjából, ugyanakkor fenn kell tartani az árjelzéseket és ösztönözni kell az energiafogyasztás csökkentését. Kellő mértékben támogatni kell a kutatásba, fejlesztésbe és innovációba történő, a termelékenységét fokozó és a reálgazdaság növekedését ösztönző, valamint a versenyképesség fenntartását célzó beruházások megfelelő szintjét is.

1.9. Az EGSZB üdvözli az Európai Bizottság által a pénzügyi válság óta első ízben tett jogalkotási javaslatokat az EU gazdasági kormányzásának reformjára vonatkozóan, megjegyezve, hogy a megreformált keret sikeréhez döntő fontosságú lesz a folyamattal kapcsolatos tagállami felelősségvállalás és az új szabályok hatékonysága.

1.10. Az EGSZB üdvözli a munkaerőpiac legfrissebb adatai jelezte viszonylagos rezilienciáját, bár az ifjúsági munkanélküliség számos tagállamban jelentős, és a reálbérekre is komoly nyomás nehezedik. Amint azt az EKB megjegyezte, a jelenlegi feszes munkaerőpiacon a nominálbéreknek emelkedniük kell ahhoz, hogy a reálbérek visszanyerjék a vásárlóerejük egy részét.

1.11. Tekintettel a tartós inflációra és annak a reálbérekre gyakorolt kedvezőtlen hatásaira, az EGSZB úgy véli, hogy a szociális partnereknek és a kormányoknak nemzeti jövedelmi paktumokról kell tárgyalásokat folytatniuk és megállapodniuk, amelyek anélkül csökkentik az inflációt, hogy ez aláássa a beruházásokat és a növekedést, és hogy ezeket a paktumokat a népesség kiszolgáltatott helyzetben levő rétegeit támogató, célzott intézkedéseknek kell kísérniük.

1.12. Az EGSZB úgy véli, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz hatékony végrehajtása a hátralévő időszakban is kulcsfontosságú marad, és kéri a finanszírozott projektek hatásának alapos értékelését annak biztosítása érdekében, hogy igazodjanak a hosszú távú célokhoz, és ténylegesen képesek legyenek hozzájárulni a helyreállításhoz és a rezilienciaépítéshez.

1.13. Emellett az EGSZB arra ösztönzi az EKB-t és a nemzeti kormányokat, hogy a kamatlábak változtatásain kívül vezessenek be alternatív támogatási intézkedéseket és megfelelő kezdeményezéseket annak érdekében, hogy az infláció mielőbb csökkenő pályára kerüljön, különös tekintettel arra, hogy az infláció fő mozgatórugói a kínálati oldal jelentős torzulásai és zavarai.

1.14. Az EGSZB aggodalmát fejezi ki az euróövezet gazdaságának az EKB szeptemberi kamatemelése utáni helyzete miatt, rámutatva arra, hogy a jelenlegi gazdasági fundamentumok alapján el kell kerülni a további emeléseket. Minden politikai döntéshozó számára most annak meghatározása jelenti a kihívást, hogy mikor lesz lehetőség a kamatlábak csökkenő pályára állítására.

2. Háttér és előzmények

2.1. Az európai gazdaság mérsékelten növekszik. Az alacsonyabb energiaárak (kivéve az olajat), az ellátási lánc korlátainak enyhülése és az erős munkaerőpiac ugyanis segítette a mérsékelt növekedést 2023 első negyedében, elkerülve a recessziót. A legfrissebb gazdasági adatok alapján azonban megnőtt a recesszió esélye.

2.2. Az Európai Bizottság nyári gazdasági előrejelzése alapján az uniós gazdaság 2023. évi növekedési kilátásait a tavaszi időközi előrejelzés szerinti 1,0 %-hoz képest 0,8 %-ra, míg a 2024. évi előrejelzést a tavaszi 1,7 %-hoz képest 1,4 %-ra módosították. Az euróövezetben hasonló csökkenő tendencia figyelhető meg: 2023-ban és 2024-ben 0,8 %-os, illetve 1,3 %-os GDP-növekedés várható.

2.3. Az infláció az előrejelzés távlatában várhatóan tovább csökken: 2023-ban 5,6 %, 2024-ben pedig 2,9 % várható az euróövezetben, ami megfelelő monetáris politikai intézkedéseket tesz szükségessé az EKB részéről. Mivel az infláció továbbra is magas – ami különösen az élelmiszer-ágazatot illetően ad okot aggodalomra, ahol egyes tagállamokban a verseny nem mindig tűnik élénknek –, a finanszírozási feltételek tovább szigorodnak. Ezen túlmenően – bár az EKB és más központi bankok várhatóan viszonylag rövid időn belül a kamatemelési ciklus végéhez közelednek – a pénzügyi szektornak az USA-ban és Svájcban bekövetkezett közelmúltbeli zavarai valószínűleg mind a költségek, mind a hitelhez jutás egyszerűsége tekintetében éreztetik majd a hatásukat.

2.4. Oroszország Ukrajna elleni agresszív háborújának az energiaszámlákra gyakorolt kedvezőtlen hatása az eredetileg előre jelzettnél kisebb zavart okozott az enyhe télnél, az energiaellátás gyors diverzifikációjának és a jelentősen visszaeső gázfogyasztásnak köszönhetően, ami alacsonyabb árakhoz vezetett.

2.5. Amint arra az Európai Bizottság tavaszi gazdasági előrejelzése korábban rámutatott, az erőteljes nominális növekedésnek és a világválsághoz kapcsolódó fennmaradó intézkedések feloldásának köszönhetően az EU összesített költségvetési hiánya 2022-ben a GDP 3,4 %-ára csökkent, bár a vonatkozó programok fokozatos kivezetése külön hatást gyakorolt a lakosság kiszolgáltatottabb rétegeire.

2.6. A dinamikus munkaerőpiac hozzájárul az uniós gazdaság rezilienciájához, mivel az uniós munkanélküliség 2023 márciusában rekordalacsony, 6,0 %-os volt, amit erős részvételi és foglalkoztatási ráták egészítenek ki. Ugyanakkor a hiányok tartósak, különösen a magasan képzett munkaerő tekintetében. Ennek ellenére több tagállamban továbbra is jelentős a fiatalok munkanélkülisége, és a reálbérekre komoly nyomás nehezedik a magas infláció miatt.

2.7. Az uniós munkaerőpiac várhatóan csak visszafogottan reagál majd a gazdasági növekedés lassabb ütemére. A foglalkoztatás idén várhatóan 0,5 %-kal bővül, majd üteme 2024-ben 0,4 %-ra csökken. A munkanélküliségi ráta az előrejelzések szerint valamivel 6 % felett marad.

2.8. Közelmúltbeli véleményében ⁽¹⁾ az EGSZB állást foglalt az euroövezeten belül végrehajtandó gazdaságpolitikáról. Ez a vélemény az előző véleményre épül, és a legfrissebb fejlemények és adatok alapján aktualizálja az EGSZB álláspontját.

3. Általános és részletes megjegyzések

3.1. Az EGSZB megjegyzi, hogy szeptemberi ülésén az EKB 25 bázisponttal, 4 %-ra emelte a betéti kamatlábat, amely így az eddigi legmagasabb szintet érte el. Az EKB, amely júliusi ülése után már visszafogta a következő három évre vonatkozó növekedési előrejelzéseket, figyelmeztetett arra, hogy Kormányzótanácsa eltökélt szándéka annak biztosítása, hogy az infláció mielőbb visszatérjen a 2 %-os középtávú célkitűzéséhez.

3.2. Mivel az infláció tartóssága miatt a kamatlábak hosszabb ideig lehetnek a vártnál magasabbak, az EGSZB azt ajánlja, hogy az EKB monetáris politikája továbbra is folyamatosan igazodjon a gazdasági adatokhoz annak érdekében, hogy a 2 %-os inflációs célt szilárd alapokon érje el, ugyanakkor kezelje a túlzott szigorítás kockázatát. A túlzott szigorítás ugyanis kedvezőtlen következményekkel járhat mind a háztartások, mind a vállalkozások számára: ronthatja a hitelek fenntarthatóságát (növelve a nemteljesítő hitelállományt), csökkentheti a hitelhez jutást (különösen a kkv-k számára), és hátrálthatja az éghajlatváltozás elleni küzdelmet célzó beruházásokat.

3.3. A prudenciális megközelítés különösen ajánlott a jelenlegi gazdasági környezetben, ahol a gazdasági növekedés csökkenése több tagállamban a recesszió kockázatával párosul. Az EKB legjobb szakpolitikai irányvonalát mindazonáltal igen nehéz előre jelezni, mivel egyre inkább szükséges a kényes egyensúly megteremtése a tartósan magas infláció csökkentése és a küszöbön álló recesszió elkerülése között, miközben a kulcsfontosságú szakpolitikai területeken továbbra is jelentős a bizonytalanság.

3.4. Amint azt korábbi véleményében ⁽²⁾ kifejtette, az EGSZB támogatja az Európai Bizottság arra irányuló javaslatát, hogy az euróövezet országai hangolják össze költségvetési politikájukat az EKB monetáris politikájával. Az e tekintetben való koordináció fontos egy olyan monetáris politika támogatása érdekében, amely koherens megközelítésben hatékonyan képes visszafogni az inflációt, különös tekintettel arra, hogy a jelenlegi infláció részben a kínálati oldalon jelentkező jelentős torzulások és zavarok következménye.

3.5. Az energiaárakkal kapcsolatban az EGSZB hangsúlyozza a geopolitikai és az energiaellátással kapcsolatos kockázatok tekintetében fennmaradó bizonytalanságot, mivel az árak minden eddiginél magasabbak maradtak, bár a korábbiakhoz képest kiegyensúlyozottabbnak tűnnek. Az EU-nak ezért a már megkezdett zöld átállási folyamat keretében fokoznia kell az energiaellátás szélesebb körű diverzifikációja és az importált fosszilis tüzelőanyagoktól való függőség csökkentése felé vezető utat.

3.6. Az EGSZB megjegyzi, hogy az Európai Bizottság az *ideiglenes válság- és átállási keret* révén lazította az állami támogatásokra vonatkozó szabályokat, hogy kezelni tudja többek között az energiaágazatban az Ukrajna elleni inváziót követően bekövetkezett áremelkedéseket. Ezek az intézkedések a nehéz időkben képesek voltak megfelelően támogatni a vállalkozásokat és különösen a kkv-kat. Érdemes azonban megjegyezni, hogy a tagállamok állami támogatások nyújtására való képessége jelentős eltéréseket mutat, és az elmúlt években eltérőnek bizonyult, ami hátrányosan érintheti a belső piac konszolidációját, mivel egyes tagállamok több pénzügyi forrással és több kapacitással rendelkeznek az ilyen források felhasználására, mint mások. Az ideiglenes keretnek az Európai Bizottság által már tervezett fokozatos megszüntetése ezért célzottabb, jobb tervezést, hatékonyságot és megfizethetőséget biztosító intézkedésekhez vezet.

⁽¹⁾ Az EGSZB véleménye: Az euroövezet gazdaságpolitikája 2023-ban (HL C 140., 2023.4.21., 58. o.).

⁽²⁾ Az EGSZB véleménye: Az euroövezet gazdaságpolitikája 2023-ban (HL C 140., 2023.4.21., 58. o.).

3.7. Az EGSZB tudomásul veszi az Ecofin Tanácsnak az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló ajánlását⁽³⁾, amely szerint a jelenlegi körülmények között „a keresletet ösztönző, széles körű költségvetési expanzió tovább fokozná az inflációs nyomást”. A költségvetési politikákat ezért megfelelően differenciálni kell a tagállamok között, tekintettel államháztartásuk eltérő helyzetére. E tekintetben a felelős költségvetési konszolidáció támogatni fogja a monetáris politikát, lehetővé téve az EKB számára, hogy felgyorsítsa a kamatlábak csökkentésének folyamatát.

3.8. Ezzel egyidejűleg célzott és átmeneti költségvetési intézkedésekkel kell támogatniuk a kiszolgáltatott helyzetben lévő személyeket és vállalkozásokat, különösen a munkahelyek és a humán tőke megőrzése szempontjából, ugyanakkor fenn kell tartaniuk az árjelzéseket és ösztönözniük kell az energiafogyasztás csökkentését. Kellő mértékben támogatni kell a kutatásba, fejlesztésbe és innovációba történő, a reálgazdaság növekedését, a termelékenységet növelését ösztönző és versenyképesség fenntartását célzó beruházások megfelelő szintjét is. E tekintetben döntő fontosságú a szakpolitikai válaszok tagállamok közötti szoros összehangolása.

3.9. Az EGSZB üdvözli az Európai Bizottság által a pénzügyi válság óta első ízben tett jogalkotási javaslatokat⁽⁴⁾ az EU gazdasági kormányzásának reformjára vonatkozóan. Az új szabályok célja az államadósság fenntarthatóságának megerősítése, valamint reformok és beruházások révén a fenntartható és inkluzív növekedés előmozdítása valamennyi tagállamban. Az EGSZB megjegyzi, hogy a megreformált keret sikeréhez döntő fontosságú lesz a folyamattal kapcsolatos tagállami felelősségvállalás és elkötelezettség, továbbá az új szabályok hatékonysága.

3.10. Az EGSZB tudomásul veszi az Európai Bizottságnak a hiányra vonatkozó 3 %-os és az államadósságra vonatkozó 60 %-os GDP-arányos referenciaértékek fenntartására irányuló tervét, de hangsúlyozza, hogy a költségvetési strukturális terveknek azt kell biztosítaniuk, hogy a GDP-arányos államadósság csökkenő pályára álljon, vagy prudens szinten maradjon. Támogatja, hogy az Európai Bizottság az új gazdasági kormányzás fő értékelési paramétereként a nettó elsődleges kiadásokra összpontosít⁽⁵⁾. Az EGSZB ugyanakkor aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy az állami beruházások túlságosan korlátozottak lehetnek az új keretben. Az EGSZB ezért kéri, hogy kezeljék prioritásként a zöld és digitális átállásra, valamint a védelem területére irányuló közberuházásokat.

3.11. Az EGSZB-nek az Európai Bizottság gazdasági kormányzásról szóló javaslatával kapcsolatos álláspontját az EGSZB külön véleménye⁽⁶⁾ tükrözi, amelynek tervezete üdvözli, hogy az európai és a nemzeti hatóságok által megtárgyalt kompromisszumokon alapuló költségvetési és strukturális tervek révén differenciált nemzeti pályákat hoznak létre az államháztartás fenntarthatóságának biztosítása érdekében. Az EGSZB úgy véli, hogy az ilyen kötelezettségvállalásokkal kapcsolatos nemzeti felelősségvállalás megköveteli a nemzeti parlamentek, valamint a helyi és regionális önkormányzatok nagyobb mértékű bevonását, valamint a szociális partnerek és a civil társadalmi szervezetek részvételét a hivatalos konzultációs folyamatokban.

3.12. Az EGSZB üdvözli a munkaerőpiac legfrissebb adatok jelezte viszonylagos rezilienciáját, ugyanakkor hangsúlyozza azzal kapcsolatos aggodalmát, hogy a vállalkozások széles körben nehézségekbe ütköznek a szakképzett munkaerő felvétele terén⁽⁷⁾. E tekintetben az EGSZB hangsúlyozza, hogy rendkívül fontos az európai foglalkoztatási és szociális fejleményekről szóló jelentés az EU-ban a munkaerőhiány és a szakemberhiány kezelésére vonatkozó részében⁽⁸⁾ foglalt ajánlások gyors végrehajtása.

⁽³⁾ A Tanács 2023. évi ajánlása az euroövezet gazdaságpolitikájáról, 2023.1.6.

⁽⁴⁾ New economic governance rules fit for the future (A jövő kihívásainak megfelelő új gazdaságkormányzási szabályok).

⁽⁵⁾ Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Központi Banknak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Közlemény az uniós gazdasági kormányzási keret reformjára vonatkozó elképzelésekről (COM(2022) 583 final) (HL C 146., 2023.4.27., 53.o.).

⁽⁶⁾ Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről, valamint az 1466/97/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (COM(2023) 240 final – 2023/0138 (COD)) – Javaslat tanácsi rendeletre a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról szóló 1467/97/EK rendelet módosításáról (COM(2023) 241 final – 2023/0137 (CNS)) – Javaslat tanácsi irányelvre a tagállamok költségvetési keretrendszerére vonatkozó követelményekről szóló 2011/85/EU tanácsi irányelv módosításáról (COM(2023) 242 final – 2023/0136 (NLE)) (HL C, C/2023/880, 2023.12.8., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/880/oj>).

⁽⁷⁾ Survey on the access to finance of enterprises (SAFE) (Felmérés a vállalkozások finanszírozáshoz való hozzáféréséről (SAFE)).

⁽⁸⁾ Commission report finds labour and skills shortages persist and looks at possible ways to tackle them (Az Európai Bizottság jelentése megállapítja, hogy a munkaerő- és szakemberhiány továbbra is fennáll, és vizsgálja ezek lehetséges kezelési módját).

3.13. Tekintettel a tartós inflációra és annak a reálbérekre gyakorolt kedvezőtlen hatásaira, az EGSZB úgy véli, hogy a szociális partnereknek és a kormányoknak nemzeti jövedelmi paktumokról kell tárgyalásokat folytatniuk és megállapodniuk, amelyek anélkül csökkentik az inflációt, hogy ez aláássa a beruházásokat és a növekedést, és hogy ezeket a paktumokat a népesség kiszolgáltatott helyzetben levő rétegeit támogató, célzott intézkedéseknek kell kísérniük⁽⁹⁾.

3.14. Amint azt korábban megjegyeztük⁽¹⁰⁾, határozottan ajánlott a minimálbérekéről szóló irányelv gyors végrehajtása a tagállamokban annak érdekében, hogy a munkaerőpiac erős és méltányos legyen, megőrizve a bérek vásárlóerejét a magas infláció kihívásokkal teli időszakában. E tekintetben az irányelv végrehajtása során döntő fontosságúvá válnak a hatékony és célzott tagállami intézkedések, és nagyobb konvergenciát eredményezhetnek az egész EU-ban.

3.15. Az EGSZB úgy véli, hogy az Amerikai Egyesült Államokban (USA) a közelmúltban bekövetkezett bankválság, Európában pedig a Credit Suisse esete rávilágít arra, hogy bankválság idején gyorsan kell megfékezni a továbbterjedés kockázatát és megakadályozni a befektetők és betétesek bizalmának elvesztését. Felmerült az is, hogy a megoldások eseti alapon történő kidolgozása során rugalmasságra van szükség. Az EGSZB ezért – amint arra korábbi véleményében rámutatott⁽¹¹⁾ – nagyra értékeli az Európai Bizottságnak a banki válságkezelésre és a betétbiztosításra vonatkozó jogi keret kiegészítésére irányuló átfogó kezdeményezését, mivel a bankunió előmozdítása az európai egységes piac megerősítésének kulcsfontosságú lépése, amely az adófizetők és a vállalkozások érdekét szolgálja. Néhány komoly aggály azonban abból ered, hogy az EKB nem felügyeli az uniós bankrendszer jelentős részét, ami a banki válságkezelési és betétbiztosítási jogi keretrendszer gyors jóváhagyásával és végrehajtásával legalább részben orvosolható.

3.16. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz végrehajtása jól halad, és alapvető fontosságú, hogy a tagállamok hatékonyan használják fel a rendelkezésre álló forrásokat gazdaságuk javítására a jövőbeli kihívások kezelésére. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz hatékony végrehajtása kulcsfontosságú a hátralévő időszakban, és a finanszírozott projektek hatásának alapos értékelésére lesz szükség annak biztosítása érdekében, hogy igazodjanak a hosszú távú célokhoz, és ténylegesen képesek legyenek hozzájárulni a helyreállításhoz és a rezilienciához.

3.17. Az EGSZB üdvözli az EKB és az Európai Bizottság digitális euróra irányuló közös erőfeszítéseit, amelyek a digitális euróról szóló csomag 2023. június 28-i közzétételét eredményezték⁽¹²⁾. Egy olyan ambiciózus és kihívásokkal teli cél, mint a digitális euro, lehetővé tenné a közös pénz technológiai fejlődéssel összhangban történő korszerűsítését, ami Uniószerzővel járhat a polgárok és a vállalkozások számára.

3.18. Az európai gazdaság számos kihívással néz szembe a jelenlegi globális gazdasági lelassulása, egyes országok magas államadóssága, a magas infláció és az éghajlatváltozás miatt. Ebben az összefüggésben az EGSZB rámutat arra, hogy valamennyi döntéshozó összehangolt erőfeszítésre és az érdekelt feleknek a gazdaságpolitikákkal kapcsolatos döntéshozatali folyamatba való bevonására van szükség.

4. A legfrissebb fejlemények

4.1. Szeptember 14-én az EKB tizedik alkalommal emelte 25 bázisponttal a referencia-kamatlábakat, fő betéti kamata pedig elérte a 4 %-ot, az eddigi legmagasabb értéket. Az EKB arra is felhívta a figyelmet, hogy ez az emelés lehet az utolsó. Az EGSZB aggodalmát fejezi ki az euróövezet gazdaságának állapotáról, mivel ez a legutóbbi emelés a korábbiakkal együtt már most is káros és tovább rontja az euróövezet gyenge növekedési kilátásait, ami a legrosszabb esetben stagflációt válthat ki.

⁽⁹⁾ Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – További megfontolások a 2023. évi éves fenntartható növekedési jelentéssel kapcsolatban (HL C, C/2024/871, 2024.2.6., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/871/oj>).

⁽¹⁰⁾ Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Ajánlás tanácsi ajánlásra az euróövezet gazdaságpolitikájáról (COM(2022) 782 final) (HL C 140., 2023.4.21., 58. o.).

⁽¹¹⁾ Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – A Bizottság lözleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Központi Banknak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának a bankunió kiteljesítéséhez hozzájáruló válságkezelési és betétbiztosítási keretrendszer felülvizsgálatáról (COM(2023) 225 final) — Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a 806/2014/EU rendeletnek a korai beavatkozási intézkedések, a szanalási feltételek és a szanalási intézkedések finanszírozása tekintetében történő módosításáról (COM(2023) 226 final – 2023/0111 (COD)) — Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre a 2014/59/EU irányelvnek a korai beavatkozási intézkedések, a szanalási feltételek és a szanalási intézkedések finanszírozása tekintetében történő módosításáról (COM(2023) 227 final – 2023/0112 (COD)) – Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre a 2014/59/EU irányelvnek és a 806/2014/EU rendeletnek a szavatolóitókére és a leírható, illetve átalakítható kötelezettségekre vonatkozó minimumkövetelmény egyes vonatkozásai tekintetében történő módosításáról (COM(2023) 229 final – 2023/0113 (COD)) (HL C 349., 2023.9.29., 161. o.).

⁽¹²⁾ Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Digitális euro és az eurobankjegyek és az euroérmék törvényes fizetőségközi státuszának hatálya és joghatásai (feltáró vélemény a spanyol elnökség felkérésére (HL C, C/2023/860, 2023.12.8., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/860/oj>).

4.2. Az EGSZB aggodalommal állapítja meg, hogy tíz egymást követő kamatemelés máris recessziót okozott egyes tagállamokban, és gyorsan recesszióba taszíthat több tagállamot, sőt az egész euróövezetet is.

4.3. Az EGSZB reméli, hogy helyesnek bizonyul majd az EKB elnökének azon kijelentése, hogy a kamatlábak elérhették a csúcspontot. Másrészt aggodalmának ad hangot, tekintettel arra, hogy a kamatlábak az infláció elleni sikeres küzdelem érdekében hosszú ideig magasak maradhatnak. Minden politikai döntéshozó számára most annak meghatározása jelenti az igazi kihívást, hogy mikor lesz lehetőség a kamatlábak csökkenő pályára állítására, hogy el lehessen kerülni a gazdaságra nehezedő jelenlegi nyomás súlyosbodását.

4.4. Az EGSZB elismeri, hogy a kilátások továbbra is magas inflációt jeleznek, és azokat a lehető leghamarabb kezelni kell, mielőtt végre sikerül rövid távon is csökkenteni a kamatlábakat a vállalkozások és a háztartások megőrzése érdekében. Emellett arra ösztönzi az EKB-t és a nemzeti kormányokat, hogy a kamatlábak változtatásain kívül vezessenek be alternatív támogatási intézkedéseket és megfelelő kezdeményezéseket annak érdekében, hogy az infláció közeljövőben csökkenő pályára kerüljön, különös tekintettel arra, hogy az infláció fő mozgatórugói a kínálati oldal jelentős merevsége, torzulásai és zavarai.

4.5. Végül, az EGSZB aggodalmát fejezi ki az euróövezet gazdaságának az EKB szeptemberi kamatemelése utáni helyzete miatt, rámutatva arra, hogy a jelenlegi gazdasági fundamentumok alapján el kell kerülni a további emeléseket.

Kelt Brüsszelben, 2023. október 25-én.

*az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke*

Oliver RÖPKE